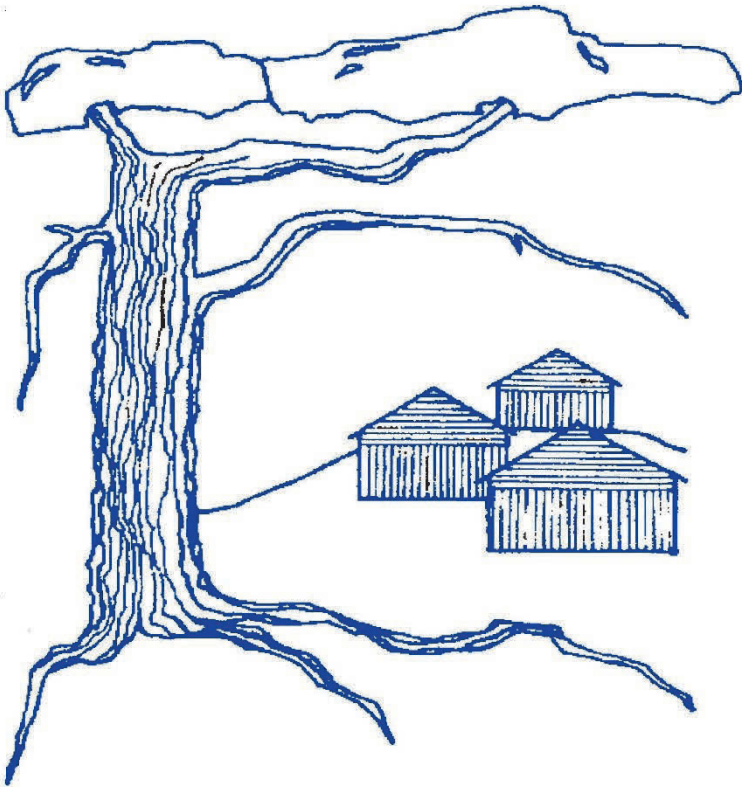

NUMMENMÄEN PIENTALOT RY

Pakan asukkaiden asialla
vuodesta 1922

96. toimintavuosi

Tiedotus- ja jäsenlehti 2/2018

Tässä numerossa:
Nummenpakan-Halistenviikko
Kevätkokous 2018
Jätehuoltotarjous
Uusia asetuksia torpparille

Vahvaa paikallista osaamista.

Oman kodin myynti tai vaihto ovat merkittäviä tapahtumia. Kun annat kotisi meille myyntiin, saat kokeneen ja osaavan kumppanin, joka tuntee asuntomarkkinat.

Meillä kotisi on hyvissä käsissä.

OP-Kiinteistökeskus
Brahenkatu 11, Turku p. 010 2569118

NUMMENPAKAN-HALISTEN

VIIKKO 13.5.-20.5.2018

KAUPUNGINOSAVIIKOT

SUNNUNTAI 13.5.

- ✚ **Maarian messu klo 10** Maarian kirkossa, Maunu Tavastinkatu 2
- ✚ **Kylvöjen siunaus klo 11.30** ja kirkkokahvit kirkon viereisellä pellolla
- ✚ **Piknik klo 12** pappilan puutarhassa ja lounas pappilan tallissa, ilmoittautumiset anne.saarni@evl.fi
- ✚ **Maarian kirkkoherrat klo 14-15**, Tytti Issakainen esitelmä aiheesta Maarian pappilassa, Maunu Tavastinkatu 2

MAANANTAI 14.5.

- ✚ **Vuoden 1918 merkkipäivä: SOVINTO klo 18**, Harri Raitti esitelmä *Maarian tapahtumia kansalaissodassa* ja *Toivon ja Tuhon tie* -näytelmän taltiointi esitetään yleisölle Maarian pappilan tallissa.

TIISTAI 15.5.

- ✚ **HaliSilta klo 17-20** Perinteinen asukkaiden yhteinen kevättapahtuma: monipuolista tekemistä niin lapsille kuin aikuisillekin. Puffetti, makkaraa, lettuja ym. Halisten koulun piha, Paavinkatu 13
- ✚ **Pakan paserus klo 18, kiivetään** Kuuvuorelle; katsotaan, kuullaan ja kysytään mitä sinne nyt kuuluu. Oppaana tuttu paserusmestari Viri Teppo-Pärnä. Kokoontuminen Hämeentien ja Keskikadun kulmassa.

KESKIVIIKKO 16.5.

- ✚ **Grilli-iltapäivä koululaisille klo 14-16** Nummen seurakuntakodin pihapiirissä. Tarjolla makkaraa, mehua ja iloista yhdessäoloa. Os. Papinkatu 2
- ✚ **Pakan Parlamentti kokoontuu klo 18** T-talon juhlasalissa, Vanha Hämeentie 29. Nummenmäen-ltäharjun rajusti kasvanut liikenne puhuttaa. Siitä ja sen ongelmien ratkaisusta kertoo liikennesuunnitteluinsinööri Eero Paavola. Muita huolia ja murheita ja kiitoksia voi esittää kaupunginjohtaja Minna Arvelle ja kaupungin eri toimialojen edustajille, jotka myös osallistuvat tilaisuuteen. Lapsille on järjestetty tekemistä Liikunnan ihmemaassa T-talon jumppasalissa.

TOSTAI 16.5.

- ✚ **Kohtaamispaikka Olkkari klo 10-12** Nummen Punaisessa tuvassa Papinkatu 2. Tarjolla mm. kahvia, puuroa (hinta 50 snt) ja seuraa ja mahdollisuus tutustua Nummen seurakuntakodin kauniiseen pihapiiriin. Olkkari on auki torstaisin 10-12 myös kaupunginosaviikon jälkeen.
- ✚ **Ritva Annelin musiikkisaloonki klo 13**, tutustutaan suomalaisen elokuvan valovoimaisiin tähtiin Ansa Ikoseen ja Tauno Paloon. Omaishoitokeskus, Vanha Hämeentie 105.
- ✚ **EUROVISION SONG CONTEST Musiikki-ilta klo 17** Nummen kirjastossa aiheena iki-ihana Euroviisut.
- ✚ **Avoimet ovet Vesilaitosmuseossa klo 17-19**, uuteen näyttelyyn *Jokapäiväinen vetemme* tutustutaan oppaan johdolla. Halistentie 4
- ✚ **Nappulajalkapalloa klo 17.30** alkaen Hannuniitun kentällä, tule hurraamaan Hannuniitun Hurrikaaneille!
- ✚ **Yhteislauluilta klo 18** Kuralan Kylämällä - Pentti Rasi ja Heikki Lehtinen laulattavat haitarin ja kitaran säestyksellä, Kuralan Kylämäen Ystävät ry tarjoaa kahvit. Jaanintie 45

PERJANTAI 18.5.

- ✚ **Keväinen satuhetki klo 10** Nummen kirjastossa päiväkotijäsen- ja esikouluikäisille. Saduissa seikkailevat eläimet, ja aiheina ovat muun muassa erilaisuus ja yksinäisyys. Ryhmien kannattaa ilmoittautua, p. 02 262 0762/Nummen kirjasto
- ✚ **Opastettu kävelykierros klo 16** Halistenkosken ympäristöön, historiaan ja Halisten kylämäkeen. Lähtö Myllärintalon edestä, Valkkimyllynkuja 2

LAUANTAI 19.5.

- ✚ **Kevätpäivät klo 9-21** Elävän Kulttuurin Koroisissa: luvassa on mukavaa tekemistä ja ohjelmaa kaikenikäisille, mm. hevosenäytös. Kahvila auki koko päivän, os. Koroistentie 2
- ✚ **Kirpputori klo 10-14** Lauri Viljasen puistossa Tammitien ja Vanhan Hämeentien kulmassa. Tule myymään, tule ostamaan, kirpputorilla on tunnelmaa, ja myös kahvi- ja makkarapuffetti! – Ilmoittautumiset puh. 050 918 5027, paikkamaksu 5 €.
- ✚ **Ekumeeninen keväinen rukouspalvelus klo 14** Ravattulan Ristimäen muinaiskirkolla. Katolisen, ortodoksisen, Kaarinan ja Katariinanseurakunnan edustajat osallistuvat lyhyeen hiljentymiseen keväisen luonnon keskellä ja Tutkija Juha Ruohonen kertoo kirkon tutkimuksista.

Esillä Suomen muinaistieteellisen seuran tuottamaa aineistoa. Kahvitarjoilu. Klo 13.15 lähtee vaellus kirkolle Kuralan Kylämäen paikoitusalueelta.

SUNNUNTAI 20.5.

- ✦ **Kaatuneitten muistopäivän seppeleenlasku klo 11** Katariinan hautausmaahan Sankaripatsaalla jumalanpalveluksen jälkeen.
- ✦ **Kevätpäivät jatkuvat klo 10-18** Koroisissa, mehiläisaiheista ohjelmaa ja filharmonisen orkesterin soittajien salonkiorkesterin musisointia
- ✦ **Runojen sunnuntai-iltapäivä klo 13** Kuralan Kylämäen Kanalassa – Kuule ja näe, kuinka runo taipuu! Jaanintie 45
- ✦ **Auli Vuorelan grafiikkanäyttely** Kuvia Nummenpakalta esillä Nummen kirjastossa koko toukokuun.

Lisäksi tämä: Nummen kirjastossa kokoontuu **Nummen kerho** keskiviikkoisin klo 10–11.30. **Iloa arkeen -pysäkillä** tuolijumpataan, visailaan, nautitaan siikista ja yhdessäolosta. – Myös Nummenpakan-Halistenviikolla.

KAUPUNGINOSAVIIKOT

Kaupunginjohtaja Minna Arve tulee kylään Nummenpakalle

Minna Arve tulee tapaamaan meitä nummenpakalaisia **T-talolle keskiviikkona 16.5.2018 kello 18 Pakan Parlamenttiin** ja haluaa keskustella kanssamme ja kuulla mitä meillä on sydämellämme.

Kaupungin eri toimialojen edustajat, vapaa-aika, sivistys, hyvinvointi ja kaupunkiympäristö, ovat myös paikalla ja vastaavat omaa alaansa koskeviin kysymyksiimme. Heidän kanssaan on mahdollisuus keskustella ihan henkilökohtaisesti ja esittää omia toiveita ja ajatuksia vaikka kirjallisesti lappu käteen -systeemillä.

Liikennesuunnitteluinsinööri Eero Paavola hoitaa luvatussti liikenneongelmat.

T-talon jumppasalissa toimii Liikunnan ihmemaa lapsille koko tilaisuuden ajan. Sieltä saa myös tietoa lasten liikuntaharrastusmahdollisuuksista.

***Tervetuloa joukolla tapaamiseen ja Parlamenttiin!
Tilaisuudessa on kahvitarjoilu, totta kai.***

Kevätkokous 2018

Niin kuin arvata voi ja odotettua oli, kevätkokous sujui ilman enempää ihmettelystä. Viime vuoden toiminta ja talous käytiin läpi ja hyväksyttiin. Hannu Markkula johti puhetta pykälässä 7 ja nuiji

hallitukselle ja muille vastuuvollisille tili- ja vastuuvapauden. Tilinpäätös tuli vahvistettua.

Pakan Parlamenttiin valittu teema alueemme liikenteestä houkutteli paikalle uusia jäseniä murheineen ja ratkaisuehdotuksineen. Ne kaikki kirjattiin muistiin ja toimitetaan hyvissä ajoin liikennesuunnitteluinsinööri Eero Paavolalle ennen Nummenpakan-Halistenviikolla järjestettävää laajennettua (itäharjulaiset on myös kutsuttu) Pakan Parlamenttia – Toivotaan, että hän ottaa ehdotukset kuuleviin korviinsa ja parempaa on luvassa.

Remppa, sukka vai pinnoitus?

Ennen varsinaista kevätkokousta Tauno Remander ja Jouni Ojala Putkistosaneeraus Eerola Oy:stä kertoivat viemäreiden pinnoittamisesta Tubus-menetelmällä.

Menetelmä on samantapainen kuin sukitus, ja siinä olemassa olevat viemärit pinnoitetaan lasikuituvahvisteisella polyesterimuovimassalla ilman isompaa rakenteiden purkamista. Tämä menetelmä sopii lähestulkoon kaikille viemäreille, joiden sisähalkaisija on 50-150 mm. Ensinnä putket tietysti puhdistetaan ja kuvataan.

Etuna epoksimassapinnoitukseen (DaKKI-menetelmä) nähden on itsekantavuus: pinnoitus käyttää vanhaa putkea vain muottina eikä nojautu vanhan putken kestävyYTEEN. Pinnoitus tehdään 2-3 kertaa tunnin välein ja lopullinen seinämäpaksuus on noin 3-6mm.

Ruotsin valtion testauslaitos on testannut ja hyväksynyt Tubus-menetelmän ja testeihin perustuva kestoikäoletta on vähintään 50 vuotta. Nopeimmillaan pinnoitus voidaan tehdä omakotitaloon 2-3 päivässä ja saada viemäreille kymmeniä vuosia lisääikaa. Toisaalta, jos on tarpeen remontoida kosteita tiloja laajemmin, voi olla järkevää tehdä perinteinen putkiremontti. — Muistiin merkitsi Kalle Ranto

Toinen kerta toden sanoi!

Omenapuiden jokavuotinen ja perinteikäs leikkuuopetus onnistui tänä keväänä flunssan takia vasta toisella yrittämällä 29.3. Kuvvuoren kupeessa, Uusikatu 8:n puutarhassa.

Tänäkin vuonna paikalle saapui asiasta kiinnostuneita kuulijoita, ja opettajana toimi, varmaan jo kymmenennen kerran, hovipuutarhurimme Juhani Lyytinen.

Opetus lähti liikkeelle perusasioista. Miksi omenapuita leikataan? Tavoitteena voi olla vaikka parempi sato isompien omenoiden muodossa tai kasvitautien loitolla pitäminen. Myös puun matalana pitäminen leikkaamalla helpottaa sadonkorjuuta.

Miksi ei leikata? Moni vanha puu on saavuttanut kasvunsa äärirajat eikä leikkaaminen siis ole tarpeen. Leikkaamisella vain saatetaan villiinnyttää vanhus turhan riehakkaaseen kasvuun. Vanha puu on myös maisemaan sopiva ja ”kuuluva” pihan komistus kaikkinne rakkaine muistoinen.

Leikkaamiseen on monia eri välineitä, joita Juhani Lyytisellä oli mukanaan ja joiden tarkoituksenmukaisesta käytöstä riitti paljon kerrottavaa. Oli alasinmallia ja ohileikkaavaa ja momenttinvälistä ja jatkovartistä työkalua. Tärkeää on kuitenkin valita laadukas työkalu, josta on iloa puutarhaharrastajalle vuosiksi eteenpäin.

Milloin sitten omenapuuta voi ja saa leikata? Vastaus oli: milloin tahansa, kun kovat pakkaset ovat ohi ja aina siihen saakka, kun silmut alkavat aueta. Ja vesiversoja voi poistaa vaikka kesällä, jolloin ne eivät enää ainakaan sinä vuonna ehdi kasvattamaan uusia piiskoja leikattujen tilalle. Syksylläkin voi leikata!

Paras anti kuulijoille taisi olla puutarhurimme vastaukset itse kutakin askarruttaviin omiin ongelmiin ja ihmettelyihin. Kysymyksiä riitti ja vastauksia saatiin. Juttua riitti talonväen tarjoaman kahvin ja lämpimäisten kera.

Opetustilaisuus osoittautui osallistujia kiinnostavaksi ja kaikin puolin antoisaksi perinnetapahtumaksi, jota on syytä jatkaa myös ensi vuonna. Ja tapahtuman kruunasi pilvettömältä taivaalta paistanut kevätaurinko, joka lämmitti niin mielen kuin ruumiin. – Mukana ollut RPA

Nummi, Nummenmäki, Nummenpakka, Nummenpaka, Pakka, katkelmia turkulaisen journalistin ja tietokirjailija Elina Teerijoen opaskirjasta Kaupunginosien Turku v:lta 2012.

Historiaa ja fiilistä

Nykyisen Nummen kaupunginosan ydin on vanha Nummenpakan alue, joka muodostui Raunistulan tapaan Turun esikaupunkialueeksi 1800-luvun lopulla. Nummenpakka (tai -paka, kuten paikalliset sanovat) kuului Kaarinaan vuoteen 1939 saakka, ja Nummessa sijaitseva keskiaikainen kirkko, nykyiseltä nimeltään Pyhän Katariinan kirkko, tunnettiin pitkään Kaarinan kirkkona. Nummenpakka sokkeloisine katuineen ja vanhoine puutaloineen on asemakaavan ulkopuolella muodostunut, nykyisin hyvin kodikkaaksi ja idylliseksi koettu alue, jonka ilmettä täydennysrakentaminen ei ole sanottavasti muuttanut.

Kun Katariinan kirkko rakennettiin keskiajalla, alueella oli asuttu jo pitkään. Kirkon liepeillä on pronssikautinen asuinpaikka ja Ylioppilaskylässä Aurajoen rannassa rautakautinen kalmisto. Myös pyhiä menoja on alueella harjoitettu jo ennen kristinuskon tuloa; vesilaitosta vastapäätä pienellä kumpareella Halistentien varrella on edelleen nähtävillä kuppi- kivet, joita on käytetty uhraamiseen. --

Nummenpakan alueesta tuli aikoinaan suosittu, koska se ei sijainnut Turun kaupungissa, mutta hyvin lähellä

sen työpaikkoja ja toria. Kun alue liitettiin Turkuun toisen maailmansodan alla, siitä tuli lähes saumaton osa Turkuä – etenkin, kun alueelle oli rakennettu raitiovaunulinja jo ennen liitosta. --- Liikenne loppui vuonna 1972. ---

Kuvassa viimeinen kakkosen raitsikka

Erityistä

Nummessa sijaitseva Honkapuisto nimettiin vuonna 2011 uudelleen Lauri Viljasen puistoksi. Runoilija-kriitikko-professori Lauri Viljasen (1900-1984) syntymäkotia sijaitti Honkakujalla puiston vieressä, mutta itse talo on sittemmin purettu. Myös moninkertainen kansanedustaja, eduskunnan varapuhemiehenä, ministerinä ja maaherranakin toiminut Paavo Aitio oli Nummenpalkalta kotoisin. ---

(Lauri Viljasen puiston nimi on muutettu jo vuonna 2000. Toim. huom.)

Kesäretki kotikaupunkiin, salaisuuksien Turkuun

Miksi mennä kauas, kun Turku on täynnä nähtävää ja kuulutavaa. Varsinkin kuulutavaa; juttuja ja juoruja aikain takaa.

Varmaan kaikki tietävät mikä ja missä tämä keltainen rakennus on. Mutta kuinka moni on kuullut siihen liittyviä tarinoita?

Harvempi meistä lienee käynyt paikassa, jossa on kuvassa näkyvä kivikasa. Retkellä paikka selviää!

Tässä pari kohdetta, muut ovat vielä salaisuuksia. Ne ja niiden tarinat tietää vain oppaamme!

Se ei ole salaisuus, että retken päätteeksi mennään tutustumaan Vierherjassilan puutarhamyymälään. Talo tarjoaa kahvit ja on luvannut jopa järjestää tarjouksia erityisesti meitä varten.

Turun salaisuudet avautuvat **torstaina 24. toukokuuta klo 17.30**, jolloin bussi noutaa meidät Lauri Viljasen puiston laidalta Tammitien varresta. Retken hinta on 5 €, joka maksetaan tasarahalla bussissa. - Mukaan mahtuu 58 uteliasta. Pidä huoli, että kuulut joukkoon. Et varmasti tule katumaan!

Ilmoittaudu 21.5. mennessä s-postilla pakanpientalot@gmail.com tai puh. 050 918 5027/Reijo Aulio tai 0400 325 009/Pekka Vanne

Helpotusta istutushommiin

Kesäkukkien istutusaika on alkanut; ruukut, ampelit ja istutuslaatikot odottavat pääsyä pihamaan somistukseksi.

Esimerkiksi asetelmien tekeminen on yhtä helppoa kuin heinänteko, kun ottaa kukat pois myyntipurkeista ja istuttaa tyhjä

purkit kukkalaatikoon. Multaa on helppo lisätä ja tiivistää, kun kukkien lehdet eivät ole tiellä, lehdet eivät sotkeennu mullasta eivätkä kukinnot katkeile.

Kun sommitelma on valmis, purkit pois ja kukat tilalle. Ja niitä voi vielä käänellä kuopissaan parhaan lopputuloksen saamiseksi!

Konsti pätee myös perennojen istutuksessa. Kokeiltu on! – Uva

Haravointijätettä otetaan vastaan ilmaiseksi

Topinojan jätekeskuksessa 14.5. asti.

Jätekeskus on avoinna ma–pe kello 6.30–21. Lisäksi se on avoinna huhti–lokakuussa joka kuukauden viimeisenä arkilauantaina klo 10–15. — Muista, ei risuja eikä oksia haravointijätteen sekaan! Oksia ja risuja Topinojalla otetaan vastaan ilmaiseksi aina.

Vuokrakonehoitajan toivelista:

- ❖ Yhteydenotot mielellään klo 9 – 18 välisenä aikana arkisin
- ❖ Sovituista nouto- ja palautusajoista pidetään kiinni
- ❖ Noudettaessa lyhyt käyttöopastus
- ❖ Koneet palautetaan puhdistettuina
- ❖ Koneita ei palautettaessa jätetä pihalle ilmoittamatta
- ❖ Mahdollisista vaurioista ja vioista ilmoitetaan palautettaessa
- ❖ Tasaraha laitevuokran maksuun

Pidetään hyvää huolta yhteisistä tavaroista!

Tiedottaja tiedottaa: pakantientalot@gmail.com sähköpostin vastaanottajaluettelo kaipaa päivitystä!

Jos et huhtikuussa saanut yhdistykseltämme viestiä, missä varoitettiin oudosta rahanpyyntöviestistä, tai tietoa Omaishoitokeskuksen Avointen Ovien päivästä, sähköpostiosoitteesi ei ole vastaanottajaluettelossamme, se on siinä väärin tai osoitteesi on muuttunut.

- ✓ Lähetä s-postiosoitteesi yhdistyksen sähköpostiin niin pysyt ajan tasalla.
 - ✓ Kaikki kiireelliset ja tärkeät asiat tiedotetaan sähköpostin välityksellä.
-

Vuoktattavana 3 h + keittiö

ja lasitettu parveke 70 m²
os. Elinantie 4, 7. kerros.

Asunnossa parkettilattiat, vaatehuone ja putkiremontin yhteydessä uudistettu kylpyhuone, jossa lattialämmitys. Lisäksi upeat näköalat eikä naapureita vastassa, kiinteä laajakaista ja sähkötolppa-autopaikka. Rauhallinen alue, josta hyvät kulkuyhteydet keskustaan. Vapautuu kesä- tai heinäkuussa. - Tiedustelut puh. 040 514 6896.

Vanhan nurmikon hoito

Kalkitus parantaa maata

Suomen maaperä on luonnostaan melko hapanta. Maa happamoituu myös sateen sisältämän rikin vaikutuksesta. Liian happamassa maassa ravinteet eivät ole nurmiheinälle käyttökelpoisessa muodossa, mutta sammal viihtyy. Maa kalkitaan ja lannoitetaan vuosittain. Pölyävä hienojakoinen dolomiittikalkki on nopeavaikutteista ja edullisinta, mutta levitystyö on epämurkavaa. Kalkitus saa happamoituneessa maassa nurmikon uuteen kasvuun. Kalkkia kuluu nurmikon käyttöön hurja määrä: n. 100 g/m² joka vuosi.

Kalkita voi milloin vaan. Keväällä kalkin voi levittää jo pienen lumikerroksen päälle, jolloin sulamisvedet kuljettavat kalkin nopeasti kasvien juuristoalueelle.

Nurmikon lannoitus

Nurmikko kestää kulutusta, jos se on kasvussa koko ajan, mikä edellyttää kasvualustan hyvää ravinnetilaa. Lannoitus lisää leikkauskertoja, mutta samalla nurmikon kestävyys paranee ja se on kauniimpi. Kalkitus ja lannoitus estävät osaltaan sammalen ja muiden rikkakasvien kasvua, sillä voimakaskasvuinen nurmikko ei jätä muille kasveille tilaa. Viikoittain leikattu hyväkuntoinen nurmikko, jolta ei kerätä pois leikkuujätettä, tuottaa ravinteita leikkuujätteestä

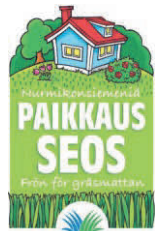
Lannoita vanha nurmikko keväällä, kun ruoho on 4-5 cm pitkää. Anna typpipitoista moniravinnelannoitetta säkin kyljessä olevien ohjeiden mukaan. Kompostia voi puolestaan levittää sormituntumalla. Kahden viikon kuluttua edellisestä kerrasta voit lannoittaa ravinneköyhää, vanhaa nurmikkoa uudelleen typpipitoisella lannoitteella.

Huom! Typpipitoista lannoitetta ei enää heinäkuun puolivälin jälkeen, sillä se haittaisi kasvien tuleentumista talven varalle.

Nurmikon paikkaus

Paikattavia kohtia ovat nurmikossa olevat aukot, jotka aiheutuvat joko nurmikon pahasta palamisesta auringossa, talvehtimisvaurioista tai kovasta kulutuksesta. Jos se toimii jatkossakin kulkureittinä, niin siihen ei kannata tehdä nurmikkoa. Kulkureitille voidaan asentaa kiveys tai laatat - tai polun voidaan antaa olla sellaisenaan. - Jos nurmikossa on vuodenaikojen aiheuttamia vaurioita, niin korjaus tapahtuu keväällä tai myöhään kesän lopulla seuraavassa järjestyksessä:

- Leikkuriharavalla tai haralla rikotaan maanpinta
- valitaan sopiva siemenseos
- kylvetään siemenet maahan kohtaan, josta maanpinta rikottiin
- siemenet peitetään ohuella hiekka-multaseoksella
- tiivistetään kevyesti painelemalla jaloilla tai rautaharavan lappeella
- huolehditaan korjauskylvön kastelusta, kunnes ruoho alkaa vihertää

Paikkauskylvössä on tärkeää huolehtia siitä, että siemenet ovat kosketuksissa maanpinnan kanssa, eivätkä ne jää auringossa palaneen nurmikon päälle. Keväällä ja syyskesällä ilmankosteus on sen verran korkea, ettei kuivumisen vaaraa juurikaan ole.

Nurmikon kattaminen

Nurmikolle voidaan levittää katteeksi noin puolen sentin kerros hiekka/turveseosta, kompostimultaa tai pelkkää hiekkaa. Kattamisella parannetaan nurmikon kasvualustan happitilannetta, saadaan ruohon kasvupiste suojaan, edistetään versomista ja lisätään ruohon kulutuksen kestoa. Vuosien kuluessa lisätyt katteet auttavat myös maan rakenteen parantamisessa.

Hiekkaturveseosta suositetaan käytettäväksi savimailla, kompostimultaa ja hiekkaa pehmeillä humuspitoisilla mailla. Katetta levitetään nurmikolle aikaisin keväällä taikka leikatun ja haravoidun ruohikon päälle myöhään syksyllä.

Nurmikon ilmastointi

Kun maanpinta on tiivis, se ei läpäise vettä. Ilmanvaihto estyy pinnan kovettumisen johdosta ja juuristo kärsii hapenpuutteesta. On siis suoritettava nurmikon ilmastointi. Ruskea, kuollut kerros poistetaan leikkuri- tai tavallisella rautaharavalla. Maahan tehdään talikolla reikiä, täytetään ne hiekalla ja levitetään hiekkakate ruohikolle. Tämä voidaan tehdä koska vain ja tarpeen vaatiessa useamman kerran kasvukauden aikana. Kun ilmastointi ajoitetaan syksyille myöhään, se edistää roudan murustavaa vaikutusta.

Nurmikon rikkakasvit

Tiheä ruohikko tukahduttaa rikkakasvit. Vanhalla nurmikolla rikkaruohojen poistaminen edellyttää käsin kitkemistä tai kemiallista torjuntaa. Kotipihoilla ei juuri suositella käytettäväksi myrkkijä, mutta tarvittaessa nurmikon rikkakasvejakin voi pyrkiä kemiallisesti torjumaan. Valmistetta voidaan käyttää koko kasvukauden aikana, mutta paras teho sillä on touko- ja elokuussa.

Sammal nurmikossa

Kun nurmikko sammaloituu, on syy kasvualustassa. Maaperä on tiivis ja ravinteita liian vähän. Lisäksi kasvupaikan varjoisuus ja liiallinen kosteus syksyllä ja keväällä ovat sammaloitumisen edistäjiä. Myös liian hapan maa lisää sammaloitumista.

Jos sammal on häiritsevää ja sen poisto on tarpeen, aloitetaan haravoimisella. Sitten nurmikko kalkitaan, lannoitetaan, ilmastoidaan ja sen pinnalle lisätään hiekkaa. Pahimmassa tapauksessa uusitaan koko kasvualusta.

Sammalen voi myös myrkyttää. Nurmikkosulfaatti tuhoaa viikossa kahdessa sammalen maanpäälliset osat. Myrkytetty sammal palaa kuitenkin takaisin nurmikkoon, sen tulon syytähän ei myrkytyksellä poisteta.

Kui se ei lähre käynti?

Hyvi ussen keväl käy simmottis, et vaiku ruaholleikkurin narust kisko, ni ei tapahru yhtikäs mittä. — Ja sentäs se rakkine kävi iha hyvi viäl syksyl! Meiä miäs sano, et kolme kohta ku tarkista ja hualta, ni kyl leikkurim pitäis taas käyrä ku ihmisem miäli.

Iha ensimmäteks kannatta katto, ettei tankis ol viimevuatist pensaa. Jos nii on, ni vanha pois vaa ja uutta tilal. Mut ei missä nimes sitä, ku syksyl jäi kanisterisse. Täytyy osta ihan tuaret, ja miälleläs simmost piänkoneissi tarkotettuu. — Syksyl olis is täitty voinu lisätä leikkurin tankkii säilytysainet, ni pensa ei olis vanhetunnu. No, ens syksyl sit!

Seuravaks tarkastusvuaros on konen kynttilä, oikialt nimeltäs sytytystulppa. Se prukka pikisty ja nokittu käytös suvem mitta, eikä se sit enä seuraaval keväl jaksakka kipinöirä. Uus ei pal maksa eikä vaihtamisse tarvita mittä insinööritairoi!

Jos noit kaks konstii oliski tiaros, ni vika voiki olla siin kolmannes paikas, ilmampuhristajan suarattimes. Se unhotetta ussem puhrista. Sit onki syytä vaihta se iha uutte suarattime. Ei ol tyyris seekä. Ei suaratint kannata koto ruveta pesemä jollei ol oikioi pesuainei. Fairil ei tul puhrast. Meiä miäs sano, et likane suaratin lissä pensan kulutust ja viä leikkurist teho, ja moottori voi vaik leikata kii ja mennä rikki.

Nuuka miäs tahko leikkurin terän teräväks! Terävä terä leikka köykäsest, jälki o fiini ja pensaa kulu vähemmä. Mut sikku ruppet kattoma sitä terää, ni älä kallista konet! Siit voi valu pensaa tai öljyy ulos pihal. Tai vaik autotalli lattial. Sisäl, ja lämpimäl ilmal ulkonki pensa muuttu kaasuks ja voi räjähtä palama piänestki kipenäst. See voi tulla vaik tulpa johrost. Tartte olla varovaine hualtohommis.

Jos se rakkine ei kaikist näis konsteist hualimat viälkä käynnisty, ni sit voi hakke appu pullo henkelt. Kaupas myyrä pensamoottoril tarkotettu Starttiapu nimist ainet pruttapullos. Sitä ku pruutta ohjettem mukka moottorisse, ni jo on kumma jossei kone ruppe käymä.

Nyk ku rupesin neuvoma, ni kerron hyvän konstin kui uuret potut saa helpol pesty puhtaks. Pottuhanskat kätte ja perunil kuivapesu: hinkata neet puhtaiks pelkil hanskoil! Nii just, ei vettä ollenka ku vast huuhtomisse ja keittämissä. Kuivapesu säästä vettä ja kuaret ja kurat voi kiikutta komposti. Eikä niit hankoika tartte alvariis huuarella. Toimiva paremmi hyvä

perunatärkis. ku perunist irto. — Tämmössi funteeras Paka Akka täl kertta

JÄTEHUOLTOTARJOUS L&T / NUMMENMÄEN PIENTALOT RY

Tarjoamme Nummenmäen pientalot Ry:n jäsenille polttokelpoisen jätteen tyhjennykset seuraavasti:

Astia/tyhjennys	Jättemaksu	Yhteensä
240 ltr. 3,80 €	6,04 €	9,84 €/krt
360 ltr. 3,80 €	7,88 €	11,68 €/krt
660 ltr. 3,80 €	13,64 €	17,44 €/krt

Lisätiedot ja tilaukset asiakaspalvelustamme
010 636 5000 tai netissä lassila-tikanoja.fi/asioi
Kampanjatunnus ”Turun omakotiyhdistykset”

Unohda turhat jätteiden välivarastoinnit ja lajittele jätteet omalla pihallasi nelilokeroiseen astiaan. Nelilokeroinen jäteauto hoitaa tyhjennyksen kerralla, ja kierrätysmateriaalit toimitetaan hyötykäyttöön. - www.nelilokero.fi

Nelilokeroastian tyhjennys 6,20 €/kerta, astian vuokra 2,00 €/kk (sis. paristolokeron) astian toimitus 0 €

Tarjous voimassa 31.12.2018 asti.

Hinnat sisältävät alv 24%. Kunnan, valtion tai muiden tahojen perimien verojen, jätteenkäsittelymaksujen tai vastaanottotaksojen / määräysten muutokset tulevat voimaan aina muutospäivänä.

Mistä tietää mitä jätettä?

Hyvin monet lääkkeet ja muut pillerit on pakattu läpipainoliuskoihin ja -levyihin, joista ei välttämättä tiedä, ovatko ne muovi- tai metallijätettä.

Sen selvittämiseksi on olemassa sanan mukaisesti nyrkkisääntö.

Jos saat liuskan tai levyn rutistettua rytyyn nyrkissäsi, se on metallijätettä.

Jos levy ei hyvistä yrityksistä huolimatta rypisty, se kuuluu polttokelpoisten tai muovijätteiden joukkoon.

Huomioi kattoremontin tarjousvaiheessa Hainakin nämä:

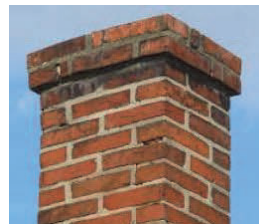

- Pyydä useita tarjouksia ja tutustu niiden sisältöön huolella.
- Vertaile eri tarjouksia keskenään ja varmistu niiden yhteneväisyydestä ennen urakoitsijan valintaa.
- **On tärkeää varmistua siitä, että urakkatarjous ja allekirjoitettava sopimus ovat keskenään yhteneväiset**, ja että työturvallisuusasioista on huolehdittu.
- Osalla toimijoista näin ei valitettavasti ole. Halvin tarjous voi olla puutteellinen, ja urakasta voi jäädä puuttumaan esimerkiksi Rakentamismääräyskokoelman osan F2 mukaiset lumiesteet tai sadevesijärjestelmä.
- Huomioi tarjottujen materiaalien laatu ja takuu aika. — Mitä pidemmän takuuajan valmistaja antaa, sitä kestävämmästä materiaalista on kyse.
- Huomioi urakoitsijan luotettavuus.
- **Tee aina kirjallinen sopimus.**
- Varmistu kattoremontin aikataulusta.

KattoCenter, Eliittikatot ja Hämeen Laaturemontti ovat Omakotiliiton suosittelemia katontekijöitä.

Piiput eivät ole ikuisia ja vanha piippu saattaa olla turvallisuusriski. Viisainta on pyytää nuohoojalta arvio piipun kunnosta. Hyväkuntoinen piippu on myös tärkeä osa kodin paloturvallisuutta.

Vanhoiden piippujen kunnostukseen löytyy monia erilaisia tapoja.

Massausmenetelmä on hyvä vaihtoehto silloin, kun hormin läpimittaa ei haluta pienentää. Pinnoitetun hormin sisäpinta parantaa vetoa. Massaus sopii hyvin puulämmitteiselle hormille tai silloin, kun savuhormi muutetaan ilmanvaihtohormiksi.

Hormi voidaan myös **putkittaa** joko jäykällä tai taipuisalla haponkestävällä teräsputkella.

Sukitusmenetelmä käytetään ilmanvaihtohormien kunnostuksessa. Hormin sisälle viedään yhtenäinen sukka, mikä mukautuu ilmanvaihtokanavan muotoon ja on asennettavissa ilman kanavan aukaisuja ja pituusrajoituksia. Näin välttyään liitoskohdilta ja saadaan sileä putken sisäpinta ja saumaton hormi.

Tavoitteena on pienentää savupiippujen suunnittelun ja toteutuksen sekä käytön ja huollon puutteista ja käyttövirheistä johtuvien vahinkotapahtumien määrää.

Uusi asetus koskee savupiippujen uudis-
asettamista ja korjaamista ja niiden
suunnittelua. **Tyypillisiä korjaus- ja
muutostöitä ovat esimerkiksi savupiipun
jälkiasentaminen, savupiipun tai savu-
hormin korjaaminen tai pinnoittaminen,
tulisijan vaihtaminen tai muuttaminen
sekä uuden savuhormin asentaminen
savupiippuun tai muussa käytössä olle-
eseen rakennusosaan.**

Käytössä olevien savupiippujen osalta ei
kuitenkaan tarvitse ryhtyä muuttamaan
aiemmin hyväksyttyä ratkaisua, mikäli
savupiippuun tai rakennukseen tehtävillä
muutoksilla ei ole savupiipusta aiheutu-
vaa vaikutusta ihmisten tai rakennuksen
turvallisuuteen ja terveellisyyteen.

Asetuksella otetaan käyttöön selkeytetty

malli, jossa savupiipun toteutus tai
korjaus on suunniteltava ja dokumen-
toitava maankäyttö- ja rakennuslain
vaatimukset täyttävällä tavalla.

Suunnittelun yhteydessä voidaan esittää
esimerkiksi työnaikainen sää- ja olo-
suhdesuojaus. Valmiissa ratkaisussa pii-
loon jäävät rakennusvaiheet voidaan
työn edetessä valokuvata, jotta niistä jää
dokumentaatio käyttö- ja huolto-ohjetta,
tarkastusasiakirjaa ja ennen käyttöön-
ottoa tapahtuvaa tarkastusta varten.

Tämä 13.11.2017 annettu asetus tulee voi-
maan 1.1.2018 ja korvaa nykyisin voimassa
olevan, pienten savupiippujen rakenteita ja
paloturvallisuutta koskevan rakentamismää-
räyskokoelman osan E3 (2007).

Lähde: Rakentaja.fi verkkolehti – lyhenn.

Asunnon sisäisiä portaita koskeva asetus on tullut voimaan 1.1.2018. Tämä
asetus koskee uutta rakennusta, **rakennuksen laajennusta ja rakennuksen kerrosalaa
lisäävää tilaa** sekä rakennuspaikan välitöntä ympäristöä.

Aiemman asetuksen sisältö on pääosin ennallaan, mutta uusi asetus täsmentää erityi-
sesti portaita, kaiteita ja käsijohteita koskevia suosituksia.

Ohjeita portaiden mitoitukseen: Asetuksessa on määritelty portaille käyttötarkoituksen
mukainen vähimmäisleveys ja etenemä sekä nousujen enimmäiskorkeus. Poistumis-
alueen sisäisen portaan leveyden tulee olla vähintään 850 mm. Tähän mittaan voi
sisältyä käsijohteet ja jalkalistat.

**min etenemä 250 mm
max nousu 190 mm**

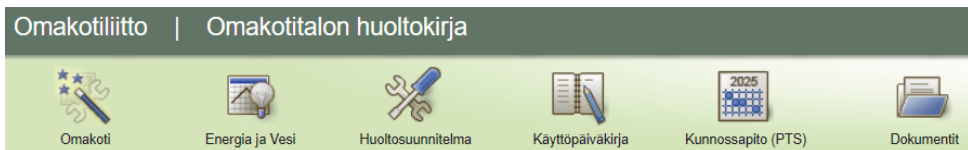
*Olemassa olevien rakennusten korjaus- ja muutostyöt
voidaan jatkossakin tehdä ensisijaisesti alkuperäistä
ratkaisua noudattaen, mikäli alkuperäinen ratkaisu ei ole turvallisuuden tai terveyden
kannalta ilmeisen haitallinen, eivätkä muutokset heikennä rakennuksen käyttö-
turvallisuutta.*

Lähde: Rakentaja.fi verkkolehti

Sähköinen huoltokirja, erinomainen jäsenetu Omakotiliitosta

Huoltokirjan käyttö kannattaa, joko sinulla on se käytössäsi?

Hyvin pidetty ja päivitetty huoltokirja on esimerkiksi kiinteistökaupan yhteydessä useiden tuhansien eurojen arvoinen. — Ja sanomattakin on selvää, että sen avulla muistat tehdä kodin huolto- ja kunnossapitotehtävät oikea-aikaisesti.

Nummenmäen Pientalot ry:n jäsenille sähköisen huoltokirjan käyttö on ilmaista. Kirjaudu jäsennumerolla ja salasananallasi ja aloita käyttö. Perustamistiedoissa sinun tulee ainoastaan nimetä talosi ja tonttisi, kaikki muut tiedot voit täydentää myöhemminkin. Jos et tiedä tai muista tunnuksiasi, ota yhteyttä toimistoon toimisto@omakotiliitto.fi.

Huoltokirja löytyy osoitteesta www.omakotiliitto.fi etusivulta kohdasta JÄSENELLE

Vieraslajeja pidetään maailmanlaajuisesti toiseksi suurimpana uhkana luonnon monimuotoisuudelle.

Ne yksipuolistavat luontoa syrjäyttämällä alkuperäistä lajistoa ja vähentävät sen monimuotoisuutta. — Pientaloasukkaat, mökkiläiset ja muut pihapuutarhurit ovat ratkaisevassa asemassa vieraslajien torjunnassa ja kitkemisessä: eihän anneta haitallisten lajien levitä omilta pihoiltamme tai puutarhajätteen mukana!

Terve askel luontoon -hankkeen infotilaisuuksissa saa lisätietoa vieraslajeista ja niiden torjunnasta. Turussa tilaisuus on 2.7.2018. Päivitetty aikataulu löytyy kevään ja kesän kuluessa luontoaskeleen sivuilta luontoaskel.fi/tapahtumat

KOMEALUPIINI
JÄTTIPALSAMI
ETELÄNRUTTOJUURI
KURTTURUUSU

KORISTEPIISKUT: kanadan-, iso- ja korkeapiisku
JÄTTIPUTKET -ryhmä
KARHUNKÖYNNÖS eli elämänlanka tai isokierto
AASIALAISET TATTARET: Japanin-, jätti- ja hörtsätatar

Tietoa vieraslajeista <https://www.allergia.fi/luontoaskel/vieraslajiopas/>

YHDISTYKSEN VUOKRAKONEET

Soita: Reijo Aulio p. 050 918 5027

vuokra €/vrk

Painepesuri	5 €	Megafoni	5 €
Kaasugrilli, iso	2 €	Pensasleikkuri	5 €
Turvavaljaat	3 €	Sadekourun puhdistussetti	2 €
Oksamurskain	8 €	Ikkunakuivain ja varsi + pesin	5 €
A-tikkaat	5 €	Trimmeri/raivaussaha	8 €
Klapikone	8 €	Paineilmakompressori	8 €

Nämä Auvo Lindqvistiltä
Ylänekatu 9
p. 050 532 6605

Betonimyly 8 €
Iskuporakone 3 €
Pitkät alumiinitikkaat 2 €

PAKAN OMAT JÄSENETULIIKKEET

Turun Hopea Oy

Tammitie 5, 20 % alennus

Turun Maalitukku Oy

Teollisuuskatu 44

If Turvakauppa

Kalevantie 35, 10 % alennus

Turun Kotipesula

Ruunikkokatu 3, 10 % alennus

Säiliöyköset

Öljysäiliöiden kunnostus ja tarkastus,
alennus 15 %, P. 0400 167 769

ATV

Pläkkikaupunginkatu 25

Kukkakauppa Nummen Narsissi

Vanha Hämeentie 29

Turun Seudun OP-Kiinteistökeskus Oy LKV

Pakan asiantuntija p. 010 2569 118

Monipalvelukeskus TSEMPPI

Tarjous jäsenille: Polkupyörät huolletaan
jäsenetuhintaan, - 10 %, Vanha Hämeentie 29
Avoinna ma - pe 10–18 ja la 10–15.

Parturi-kampaamo Hiustoimi IRE

Vanha Hämeentie 112, leikkaus 18 €,
muut työt -10 %, myös pidennykset - p. 044 941 0380

Nummen Sauna

Tilaussauna, kokoustilat, juhlapalvelut
alennus 10 % tilavuokrista, Hakakatu 3
p. 040 582 6002 - info@nummensauna.fi

Muista asioidessasi esittää jäsenkorttisi

Jäsenkortin esittämällä alennusta antaa myös
Turun LVI-Piste, Pansiontie 3, p. 02 253 5311.
Alennus on jopa 50 % tuoteryhmästä riippuen.

OP-Kiinteistökeskus Oy LKV:n jäsenetu: Nummenmäen Pientalot ry:n jäsenet saavat välityspalkkiostamme henkilökohtaisen erikoistarjouksen – Soita ja pyydä tarjous. Normaali palkkiomme on 4,96 %. Minimipalkkiomme on 3.100 € (sis. alv. 24%)

YHDISTYKSEN OMAT TALKKARIT PALVELUKSESSASI

Omakotitalossa töitä riittää aina ja erityisesti keväällä. Jos et itse ehdi tai jaksa, kutsu talkkari tekemään raskaimmat hommat. Soita suoraan Nummenmäen omille talkkareille ja sovi tehtävistä töistä. Voit varata talkkariltasi myös viikoittaisen vakiokäynnin.

050 918 5026 Marja
050 918 5028 Jarmo

050 918 5029 Risto
050 918 5030

050 918 5031
050 918 5032

Talkkarien työnjohto: Reijo Aulio, p. 045 155 2101

Talkkarin palvelumaksu kuuluu kotitalousvähennyksen piiriin.

Nummenmäen Pientalot ry:n hallitus 2018

Reijo Aulio, puheenjohtaja
050 918 5027
reijo.aulio@gmail.com

Pekka Vanne, varapj.
0400 325 009
vanne.pe@gmail.com

Jukka Uusitupa, sihteeri
0400 611 072
uusitupajukka@gmail.com

Ulla Vahtera, tiedotus, talous
040 514 6896
ulla.vahtera@gmail.com

Kalle Ranto, jäsenihteeri
050 482 3859
kalle.ranto@gmail.com

Kalle Virtanen
k.k.virtanen@hotmail.com

Jari Aalto
050 404 7471
jari.juhani.aalto@gmail.com

Märtha Merne
0400 774 322
mrsmerne@gmail.com

Matti Pohjola
040 560 1890
mattipohjola46@gmail.com

Erkki Holmberg
040 777 3403
erkki.holmberg@gmail.com

Sami Kokkala
050 483 9316
sami.kokkala@gmail.com

Yhdistyksen sähköposti:
pakanpientalot@gmail.com

Pyydä naapuriaskini liittymään jäseneksi. – Hyvää on mukava jakaa!

Haluan liittyä Nummenmäen Pientalot ry:n jäseneksi

Nimi: -----

Osoite: ----- Puh: -----

Sähköposti: -----

Jäsenhankkijan jäsennumero: -----

En halua, että Omakotiliitto käyttää yhteystietojani suoramarkkinointiin.
Samalla jään ilman Omakotiliiton tiedotteita.

Palautus: Kotimäenkatu 24 postilaatikko tai tiedot s-postilla pakanpientalot@gmail.com

WIKLUNDIN APTEEKKI

-ASiantuntevaa apteekkipalvelua

- ERINOMAINEN Sijainti Sokos Wiklundin katutasossa
- OHITTAMATTOMAT KANTA-ASIAKASEDUT
- ASiantunteva palvelu kaikissa apteekkiasioissa

**MEILTÄ SAAT
BONUSTA!**

S-ETUKORTILLA
BONUSTA VAPAAN
KAUPAN TUOTTEISTA

**TERVETULOA
WIKLUNDIN
APTEEKKIIN!**

**AVOINNA: ARKISIN 8-21, LAUANTAISIN 9-18
SUNNUNTAISIN 12-18**

Kauppiaskatu 7-9, 20100 Turku - www.wiklundinapteekki.fi